

Vor videnskab har sine særlige funktioner

Af Jurij Nikolajevitsj Stoljarov

Oversat fra russisk af Erik Adrian

Forord af oversætter Erik Adrian

Artiklen: "Vor videnskab har sine særlige funktioner" (*U naszej nauki est' osobyje funktsii*) er offentliggjort i det russiske månedstidsskrift "Biblioteka" nr. 10, 1998, s. 40-42. Tidsskriftet, der udkommer i et oplag af ca. 26.000 eksemplarer, henvender sig til bibliotekarer og biblioteker på alle niveauer og behandler et bredt spektrum af praktiske og teoretiske spørgsmål. Det er det eneste regelmæssigt udkommende bibliotekstidsskrift i dagens Rusland. Det danner økonomisk symbiose med det kommercielle bogforlag "Libereja", der bl.a. forsyner bibliotekerne med håndbøger og skønlitteratur, der i den kommunistiske tid ikke faldt i nåde hos censuren. "Biblioteka"s redaktion og artiklens forfatter gav beredvilligt pr. fax tilladelse til en oversættelse og publicering i Danmark.

Forfatteren: Jurij Nikolajevitsj Stoljarov er professor ved MGUK - Moskvas statslige kulturuniversitet, en pendant til biblioteksskolen. Stoljarov påbegyndte et aspirant (=licenti-at)-studium i 1964, da MGUK endnu var et institut, og har siden været tilknyttet som videnskabelig medarbejder. Han forsvarede sin disputats i 1982. Temaet var: Biblioteker set fra et strukturelt-funktionelt synspunkt. Hans lærebog i opbygning af bibliotekssamlinger fra 1991 indtager en central plads i uddannelsen af bibliotekarer med videnskabelig profil. Stoljarov har både videnskabeligt og pædagogisk sat sit præg på det russiske biblioteksunivers i en brydningstid mellem sovjetkommunisme og et langsomt spirende demokrati. Med en enestående energi og et sikkert talent har han udgivet 300 publikationer om biblioteksspørgsmål. Han er en nøglefigur i talrige videnskabelige komitéer og udvalg. Bl.a. er han formand for det specielle råd ved MGUK, der antager disputatser til forsvar, medlem af ekspertudvalget under Den Russiske Føderations attestationskomité for pædagogik og psykologi, medlem af IFLA's faste uddannelseskomité og "Biblioteka"s redaktion. Stoljarov er lige fyldt 60 år.

Denne artikel er et forsøg på at besvare spørgsmålet: Hvad er et bibliotek egentlig? Tilsyneladende er svaret meget nemt. Hvem skulle ikke indenfor vores fagkreds vide, hvad et bibliotek er! Og dog må man ofte lede efter komplicerede svar på ganske simple spørgsmål. Vor faglige virksomhed er snævert forbundet med, hvad vi forstår ved bibliotek. De må give mig ret i, at bibliotek som pædagogisk institution løser sine specielle opgaver, som informationscenter helt andre, men hvad skal svaret mon være, hvis det slet ikke er nogen institution? Nej, holdt! Skulle der virkelig være en forklaring på, at biblioteket ikke er en institution?

Ja, det er der. Et eksempel. I bogen "Storbritanniens Biblioteker" (russisk oversættelse, Moskva, 1972, s. 76) fokuseres der på en planlægning af biblioteksbygninger og deres arkitektur. Begrebet "bibliotek" rummer kun én af komponenterne i denne sammenhæng. Det er desværre den del af begrebet, som bibliotekarer normalt ikke har forstand på og - hvad værre er - ikke i deres hellige enfold synes, det er nødvendigt at befatte sig med, når man nu engang har arkitekter. Hvad skal Lille Mitrofan med geografi? Kusken kører ham jo til det sted, han har fået besked om¹. Men sagen er jo den, at der i dette værk er lagt særlig vægt på bygninger og lokaler til opbevaring af bøger. Begrebet "bibliotek" tolkes på dets oprindelige, etymologiske niveau som et opbevaringssted, et "bog-

hus", som man tidligere udtrykte sig hos os og stadig gør i Østasien. Ikke så sjældent træffer vi stadig på den betydning. Når en fremmed spørger: "Hvor ligger biblioteket? Er det i nærheden?" - tænker spørgeren netop på biblioteksbygningen, og det forstår alle. Her er et andet eksempel på, at bibliotek ikke opfattes som institution. Ved bibliotek kan vi f.eks. også forstå en serie bøger af typen "Den historiske romans bibliotek" eller "Skolebiblioteket". Indenfor samme begrebsramme ligger neologismer som "Filbibliotek" (filsamling) eller "Programbibliotek" som en integrerende del af edb. Man kan selvfølgelig indvende, at det blot er et sprogligt fænomen, og at bibliotek i egentlig forstand slet ikke kommer på tale. Men hvordan er disse neologismer dukket op, og hvorfor har de fundet indpas i sproget? Der er kun ét eneste svar på spørgsmålet: De stammer fra den meget gamle opfattelse af bibliotek som et lager, et depot med et særligt indhold, dvs. en bogsamling. Hvis man i dag spørger en bibliotekar: "Er deres bibliotek stort?" vil han automatisk karakterisere det efter bogbestandens størrelse, altså ud fra dette synspunkt. Han vil identificere det med en enkelt af begrebets komponenter. Da man i 1918 vedtog dekretet "Om værn af biblioteker og bogsamlinger", var det klart underforstået en lighed og en forskel mellem de to begreber.

Man kan anføre andre eksempler på en mangetydig opfattelse af, hvad et bibliotek er. I oldtidens Rusland blev det opfattet som et historisk leksikon, der berettede om de store feltherrers levned og gerninger. Den byzantinske patriark Fotios² blev berømt for sin bog "Bibliotek" med undertitlen "beskrivelse og opregning af de bøger, vi har læst, og som vor kære broder Tarasij har bedt om en oversigt over - i alt 279". Med andre ord betyder "bibliotek" på den tid en samling referater, en annoteret bibliografisk oversigt. Omtrent 1000 år senere deler Konrad von Gesner³ præcis den samme opfattelse af "bibliotek". Hans kendte værk kaldes "Det almene bibliotek" eller "Det fuldstændigste katalog over alle skrifter". En identifikation af bibliografi og bibliotek var almindelig helt frem til det 19. årh. I artiklen "Om bibliografi" skrev V.G. Anastasevitsj⁴:

"Man kan anse en bibliografi for et komprimeret bibliotek, hvis og når den systematisk gør

rede for de videnskabelige værker, der stammer fra et eller andet folk eller fra hele det videnskabelige råd ("Ulej", 1811, nr. 1, s. 15).

I en møbelforretning bliver man ikke forbavset over spørgsmålet: "Handler De med biblioteker?" og kunden derefter får tilbudt et sæt bogskabe, stole og borde, dvs. at man igen identificerer "bibliotek" med en enkelt komponent, denne gang inventaret.

De anførte eksempler viser tydeligt, at der findes forskellige opfattelser af biblioteksbenævnelsens indhold. Lad os stille os selv det tilsyneladende retoriske spørgsmål: "Forekommer der noget, man kan kalde et husbibliotek?" Hvis svaret er ja - er dette bibliotek da en institution? Hvis nej - hvad er det da for et fantom? Eller er det overhovedet et bibliotek?

Det er min problemstilling i denne artikel.

Problemet vedr. begrebsrelationerne mellem "husbibliotek" og "bibliotek med offentlig adgang" (offentlig benyttelse) er ikke løst på samme måde i historiens løb. I første udgave af "Den store sovjetiske encyklopedi" (BSE) kan vi læse følgende bestemmelse:

"I oldtiden betegnede ordet bibliotek kun bogopbevaringssteder (russ. Knigochranilistja). Derefter begyndte man at opfatte biblioteker som bogsamlinger (russ. sobranija knig), mere eller mindre rationelt opstillet. Først i den sidste tid fik man det grundlæggende syn på bibliotekerne, at de ikke blot samlede og opbevarede bøger, men også aktivt udnyttede dem til bestemte oplysningsformål".. (BSE, b.6, Moskva 1927).

Konklusionen fulgte derefter kategorisk:

"En privat bogsamling, der udelukkende står til rådighed for ejeren, kan ikke anses for at være et bibliotek i ordets moderne, præcise betydning, hvor stor denne end måtte være".

I de følgende udgaver af encyklopedien defineredes "bibliotek" snart som en kombination af bogsamling og institution ("Encyklopedisk ord-

bog”, 1953 og 1963), snart som en kombination af institution og bogopbevaringssted (2. udgave af BSE, 1950), snart igen som før som “en bogsamling, der er beregnet på offentlig eller privat brug” (Den lille sovjetiske encyklopedi, 3. udg., Moskva, 1958). Det var de skiftende opfattelser indtil O. Tjubarjans lærebog udkom i 1960 med titlen “Almindelig bibliotekskundskab”. Med den cementeredes opfattelsen af begrebet “bibliotek” som institution og intet andet.

Forfatterens argumentation lyder sådan:

“Det er forkert kun at definere “bibliotek” som et bogopbevaringssted. Ved en sådan indfaldsvinkel udviskes væsentlige forskelle mellem biblioteker med bestemte samfundsmæssige funktioner på den ene side og bogkollektioner (herunder private samlinger), der ikke er tilgængelige for offentligheden på den anden side”.

Et enormt antal af private biblioteker, ofte med samlinger 10 gange større end de offentlige bibliotekers, faldt altså helt udenfor bibliotekskundskabens interessefelt. Dette forhold blev med glæde udnyttet af bogspecialister, der begyndte at se på bibliofilien som en fast bestanddel af deres interessefelt.

Allerede i begyndelsen af det 20. årh. var der kommet en vis afklaring:

“Der bør sondres mellem biblioteker, der er i privatpersoners besiddelse (private biblioteker) og offentlige biblioteker, beregnet på almindelig benyttelse”. (Den store encyklopedi. Ordbog over gængse oplysninger på alle vidensområder. B.3, Sankt Petersburg, 1902, s 196).

Det er derfor overraskende, at selv føderationsloven “Om biblioteksvæsenet”, det vigtigste dokument i vores emnebehandling, stadig afspejler “den store forvirring”. I artikel 1 defineres bibliotek som institution, medens artikel 4 forudsætter muligheden af, at biblioteker ikke blot oprettes af juridiske, men også af fysiske personer. I denne kontekst gives der ingen forklaring på, hvad man forstår ved et privat bibliotek: Er et husbibliotek f.eks. privat? Af artikel 6 følger, at staten træder til

og støtter borgere, der privat ejer samlinger af særlig værdi, uanset om de midlertidigt står til rådighed eller ikke-rådighed for fysiske eller juridiske personer. Jamen, den slags samlinger falder jo ikke ind under den biblioteksdefinition, der er givet i artikel 1!

Der hersker ikke mindre forvirring, når det gælder bestemmelsen af de grundlæggende funktioner, et bibliotek som institution har. Først definerede man det som en oplysningsinstitution (J. Grigorjev, BSE, 2. udgave, 1950), som en kultur- og oplysningsinstitution (O. Tjubarjan i nævnte lærebog), derefter som en kulturinstitution (L. Inkova, V. Skvortsov: Bogkundskab, Moskva, 1982). Derefter begynder metamorfoserne. O. Tjubarjan karakteriserer så bibliotek som kombinationen af en kultur- og oplysningsinstitutionen og en videnskabelig hjælpeinstitution. (Almindelig bibliotekskundskab. 2. udg., 1968). Denne karakteristik gentog B. Kanevskij i en artikel i BSE (3. udg. b.3, Moskva, 1970)

Derefter ændrede O. Tjubarjan igen sin formulering. “Biblioteket” blev en ideologisk og videnskabeligt informerende institution (Almindelig bibliotekskundskab, 3. udg., Moskva, 1976). I GOST (fortegnelsen over sovjetiske unionsstandarder 7.26-80: Biblioteksvæsenets vigtigste termer og definitioner) udvides denne formulering, og biblioteket bliver - som tidligere - ideologisk, men har også kulturoplysende og informative formål. L. Inkova og V. Skvortsov udvider på ny funktionsoversigten. Et bibliotek karakteriseres som “en kulturinstitution, der varetager ideologisk-opdragende, uddannelsesmæssige, informative, kulturoplysende og en række andre opgaver. Biblioteksspecialister satte også deres præg på “Forordning om biblioteksvæsenet i USSR” (1984), der fik gyldighed som lov. Man definerede “bibliotek” som en ideologisk, kulturoplysende og videnskabeligt informerende institution, der varetager omkring 20 vigtige sociale funktioner.

De radikale politiske forandringer i vort land, som blev gennemført ved Den Russiske Føderations konstitution, gjorde det tvingende nødvendigt at opgive bibliotekets hidtil vigtigste funktion, den ideologiske. I “Føderal lov om biblioteksvæsenet”⁵ blev biblioteket omskabt til en institution, der

varetog informationsopgaver, men som også tjente kulturelle og uddannelsesmæssige formål.

Man kan vanskeligt forestille sig så megen forvirring i synspunkter og meninger, når det drejer sig om andre sociale institutter. Ingen vil f.eks. finde på snart at karakterisere en højere læreanstalt som ideologisk, snart som en uddannelsesanstalt, snart som en - Gud ved hvilken - helt anden - institution. Selv i den mest ideologiske sovjetepoke var VUZ (en højere læreanstalt) en undervisningsinstitution. Det er den stadig, og det vil den blive ved med at være. Ordet zavod (fabrik) er altid blevet opfattet som en industrivirksomhed, et sygehus som en sygdomsbehandlende institution, et fængsel som en arbejds- og forbedringsinstitution osv. Uklarheden fortsætter kun, når det drejer sig om biblioteker. Hvad er det egentlig for et mystisk system?

I vore dage markeres bibliotekets informationsfunktion på alle måder, men - nu som tidligere - nøjes man med de fine deklamationer. V. Skvortsovs sidste publikationer er et eksempel på et synspunkt af den art. "Biblioteket - skriver han med stor overbevisning - er et informationssystem, der stiller de opbevarede, koncentrerede informationsressourcer til rådighed for samfundet". (Teoretiske grundsætninger for bibliotekskundskab: Almindelig bibliotekskundskab. Lærebog i 2 dele, 1. del, Moskva, 1996. Forfattere Kartasjov og Skvortsov.) Det er korrekt, at biblioteket stiller informationsressourcer til rådighed, men heraf følger ikke nødvendigvis, at det fremtræder som et informationssystem.

En fødevarerforretning er, selvom den tilbyder sine kunder landbrugsvarer i uforarbejdet eller forarbejdet form, et led i handelssystemet og ikke en del af landbruget. Landbrugsministeriet hører, trods navnet, til forvaltningssystemerne. Det alrussiske landbrugsakademi, opkaldt efter Timirjazez, er en undervisningsinstitution til trods for, at akademiet har forsøgsmarker, hvor man driver landbrug i pædagogisk og videnskabeligt øjemed. Landbrugssystemer er udelukkende sådanne, hvor man beskæftiger sig med produktion af landbrugsvarer.

Den anførte analogi trækker sandheden frem: Hvis et bibliotek ikke producerer informations-

ressourcer, er det ikke et informationssystem - i hvert fald ikke i den forstand, vi plejer at have i tankerne. Et informationskoncept, læser vi hos Skvortsov, sætter ikke dokumentet (nositel' informatsii = informationsbæreren) i fokus, men selve informationen". (Bibliotekskundskab, 1996, nr. 4/5). Med sit forslag til et nyt koncept, fornemmer forfatteren at "bibliotekskundskaben hæves op på et kvalitativt nyt og højere niveau". (Skvortsov, V., Bibliotekskundskab: Indhold, metodologi og status - autoreferat af en diskussion dr. ped., Moskva, 1997.)

Ak ja! Gid det var så vel. Skvortsov har ikke sagt noget nyt, men blot givet nyt liv til 10 år gamle fejltagelser. Specialisterne på den tid gik endog videre end Skvortsov og overvejede, om man ikke lige så godt kunne kalde biblioteker for informoteker, når de nu engang havde med information at gøre (Gratjov, V.I., Ruditsj, L.I.: Biblioteket indenfor et system af social-kommunikativ virksomhed og det dermed forbundne problem med uddannelsen af specialister, der har en ny profil citeret fra "De videnskabelige og tekniske biblioteker i USSR", 1989, nr. 6).

Allerede dengang blev disse fejlagtige opfattelser resolut tilbagevist, og begrebet "dokument" fik sine tabte rettigheder tilbage. Det er en skam, at V. Skvortsov, der netop i de år arbejdede med begrundelsen af bibliotekets funktioner, ikke deltog i denne diskussion, men værre er det, at han ikke kender til den. Man må påny gøre opmærksom på nogle momenter af hensyn til ham og de andre, der tror på hans påstande. Identifikationen af et dokument (en information fikseret på en bærer), der kun sker ved hjælp af bæreren, dvs. på grundlag af papir, film, karton, plastic osv. forvansker dokumentets begreb og indhold. Når dokumentet opfattes på den måde, negligerer man ikke blot dets egentlige informationside, men får heller ikke fat i andre væsentlige komponenter i dokumentet: dets tegn- eller kodeside, de formelle egenskaber såsom konstruktion, instrument, noteringsmiddel osv. Følger vi Skvortsov, bliver bibliotekets informationskoncept meget mangelfuldt.

V. Skvortsov fortsætter sine polemiske bemærkninger, som ikke des mindre er blevet omsat til en

lærebog til brug for undervisning ved de højere læreanstalter, altså skulle være almindeligt anerkendt, med følgende forklaring:

“I overensstemmelse med informationskonceptet er bibliotekskundskabens *genstand* en informationsmæssig vekselvirkning, der sker med enorme mængder data, realiseret i individuelle former og med et konkret indhold, mellem mennesker og information, en vekselvirkning, der sikres og formidles i alle nødvendige relationer af en bibliotekar” (Bibliotekskundskab, 1996, nr. 4/5).

Lad os udskille det væsentlige i denne definition: Bibliotekskundskab er en vekselvirkning mellem menneske og information. Med andre ord skal biblioteksforskeren koncentrere sig om at forklare, hvordan vekselvirkningen mellem menneske og information foregår. Det er i virkeligheden denne vekselvirkningsmekanisme, bibliotekskundskaben skal udforske. Hvad vi konkret skal vide om denne mekanisme, forklarer forfatteren ingen steder, men sandsynligvis drejer det sig om psykologien omkring opfattelsen af information, om informationens indflydelse på mennesket og menneskets på information, om de neurokemiske processer i menneskets hjerne ved modtagelsen af information og lignende fænomener.

Jamen, herregud, hvad skal en bibliotekar eller biblioteksforsker stille op på disse gebeter? Hvori består hans formidlende rolle i den forbindelse? Han skal altså fremme tilegnelsen og omdannelsen af den information, som tilgår brugeren - skal han springe eller kravle ind i læserens/brugerens hoved og sende nerveimpulser i den rigtige retning? Er dette ikke den gamle teori om læservedledning, der igen lanceres som bibliotekskundskabens *genstand*? Hvorom alting er - havde vi blot at gøre med nogle smukt klingende fraser, men denne teori er overordentlig farlig, fordi den skubber bibliotekernes arbejde væk fra det faglige felt. Enten går vi tilbage til de gamle banede stier, eller vi støder ind i et nyt fagligt område, der er fremmed for os.

Bibliotekskundskaben er netop lige begyndt at erkende, at den har sin egen opgave - en helt distinktiv opgave: Udarbejdelse af en biblio-

teksteknologi, der løser problemer som: Hvilke dokumenter har interesse og for hvem, - hvordan kan man fremskaffe dem, hvordan bearbejde dem, placere dem sikkert, stille dem til rådighed efter henvendelse så hurtigt, så fuldstændigt og præcist som muligt osv. Lad os gennemarbejde vores håndværk i alle dets nuancer. Samfundet vil vide at værdsætte bibliotekarerne for deres dygtighed på dette og ikke på noget som helst andet område.

Det så ud til, at vi forlængst havde passeret den forældede forestilling om, at en bibliotekar skal være et supergeni i alle videnskaber, at han er forpligtet til at kende bøgerne (informationen) efter deres indhold. Desværre nej. Vi er gået i ring og kommet tilbage til udgangspunktet. Biblioteket, siger man, er et informationsinstitut. Men hvis det er sådan, skal bibliotekaren igen se sin hovedrolle i beherskelsen af alle de kundskabsområder, som han skal formidle ved brugernes henvendelse. Uden denne kunnen er det jo umuligt at etablere vekselvirkning mellem menneske og information.

Imidlertid forholder det sig sådan, at bibliotekarens kendskab til dokumentets informationskomponent er kvalitativ forskellig fra brugerens forhold til den information, der indeholdes i dokumentet. Bibliotekaren bør kun vide det, som har interesse for hans - og ikke brugerens - faglige virksomhed. Den rummer aspekter, som læseren/brugeren slet ikke har behov for. Det kan nok ikke interessere ret mange, om det lønner sig at have det pågældende dokument i en samling eller om det er mere rationelt at gå til en anden kilde. Der kan være spørgsmål som: Hvor mange eksemplarer skal man have af det, hvor skal det anbringes for at man med mindst besvær kan fremskaffe det ved forespørgsel, hvordan sikre dets opbevaring, hvornår tage kopier osv. osv. Det er, når alt kommer til alt, vores indfaldsvinkel til information som bibliotekarere og biblioteksdyndige. Her ligger vores professionelle opgave, og mere falder der ikke ind under den.

Lad os gøre resultatet op. Biblioteket som institution er kun en speciel del af indholdet, kvantitativt den mindste. Biblioteket er et system, hvis væsentligste indhold består i at sikre den principielle kontaktmulighed (forbindelse, kommunikation)

mellem dokument og bruger. Biblioteket er et dokument-kommunikationssystem. Indholdet af dets funktion er dokument-kommunikation. Det er brugerens særlige opgave at uddrage den nødvendige information af dokumentet, vurdere og bearbejde den i det væsentlige. Den formidlende rolle kan i denne sammenhæng spilles af forældre, studiekammerater, præster, videnskabelige vejledere, men absolut ikke af bibliotekarer. Naturligvis må en bibliotekar føle sig smigret, hvis brugeren straks anser ham for at være kompetent på et eller andet specielt emneområde og henvender sig til ham for at få en forklaring, hvis han beder om vejledning til sin læsning. Men hvis bibliotekaren ikke har særlig indsigt i plasmafysik eller Pusjkins mesterværker, har han ikke ret til at give vejledning, han er simpelthen forpligtet til at afslå den store ære. I stedet skal han sætte brugeren i forbindelse med en specialist på området, dvs. udføre en kommunikations- og ikke en informationsfunktion.

Desuagtet er biblioteket et informationsinstitut, men kun i det omfang, det udfører en kommunikativ rolle. Hvis læseren/brugeren ikke er informeret om bibliotekets arbejdsmåde, ikke kender bibliotekets regler, hvis der ikke findes kataloger, fremvisning af nyanskaffelser osv. (alt dette er manifestationer af den egentlige informationsfunktion), så kan biblioteket ikke leve op til sin vigtigste forudbestemmelse: hurtigt, præcist og i fuldt omfang at stille de nødvendige dokumenter til rådighed for brugeren.

Når vi fatter disse sammenhænge, kan vi langt om længe begynde at arbejde med vores fag. Derefter kan vi gå videre og opklare følgende spørgsmål: Hvori består det specifikke ved et bibliotek som dokument-kommunikationsinstitut, - hvori adskiller det sig fra andre beslægtede systemer: centre for videnskabelig-teknisk information, fra banker, museer, arkiver, de særlige statslige bogforlag (kniznye palaty) osv. - hvilke perspektiver åbner der sig for bibliotekerne i et informationssamfund - og hvordan skal man uddybe og udvide det videnskabelige grundlag for bibliotekernes virksomhed?

Noter

1. Lille Mitrofan er en person i komedien "Herremandssønnen" af D.I. Fonvizin (1744-92). Han er et afskrækkende eksempel på en forkælet, dum, 16-års lømmel, opdraget af uvidende, dovne og fordrukne privatlærere. Replikken om den aldeles overflødige geografi er lagt i munden på Lille Mitrofans overbeskyttende mor, fru Prostakova (russ. betydning: den enfoldige). Fonvizin karakteriseres ofte som den russiske Holberg.
2. Fotios (820-891) er en berømt byzantinsk videnskabsmand og forfatter, der i 857 bliver patriark i Konstantinopel. Han spiller en afgørende rolle i kampen - og siden skismaet - mellem den øst- og vestromerske kirke.
3. Konrad von Gesner (1516-65). Hans store fortjeneste var at han hævdede zoologi, botanik, mineralogi og palæontologi op til virkelige videnskaber. Han var naturgransker, læge, hellenist og polyhistor. Blev professor i græsk i Lausanne i 1537, siden professor i fysik i Zürich i 1541.
4. Anastasevitsj, V.G (1775-1845) er en kendt russisk bibliograf og udgiver af tidsskriftet "Ulej" (Bikuben). Nr. 1 udkom i 1811. Han udarbejdede registre over Plavilstjikovs og Smirdins biblioteker, som er en værdifuld indføring i litteraturen i Rusland i 1. tredjedel af det 19. årh.
5. Der henvises til Poul Flou Pedersens grundige gennemgang af denne lov fra 1994 i artiklen "Lovgrundlaget for Ruslands biblioteker" i dette nummer af Biblioteksarbejde (Red.)